

Jednocząca Polaków opieka nad Rossą

Tegoroczna akcja „Światełko dla Rossy” okazała się rekordowa – zabłysło ponad 11 tys. zniczy **Fot. Joanna Bożerodska, zw.lt**

Zbieranie datków na rzecz wileńskiego cmentarza na Rossie oraz zapalanie tysięcy zniczy na zapomnianych grobach w dniu Wszystkich Świętych jest piękną tradycją, którą chętnie pielęgnują Polacy na Wileńszczyźnie i w Polsce. Dokładna suma zebrana na rzecz Rossy na litewskich i polskich cmentarzach jest jeszcze obliczana. Już wiadomo jednak, że tegoroczna akcja „Światełko dla Rossy” okazała się rekordowa – na najstarszej

wileńskiej nekropolii zabłysło już ponad 11 tys. zniczy.

– Bardzo się cieszymy, że z każdym rokiem zniczy jest coraz więcej. W ubiegłym roku udało się zebrać około 9 tysięcy, tym razem – aż 11,5 tys. W końcu było już nawet trudno się połapać, bo światełka ciągle ktoś dowoził. Akcja przynoszenia zniczy do szkół i Domu Kultury Polskiej w Wilnie już dość dobrze się wpisała w zaduszkową tradycję.

Str. 6

Domowe sposoby na zimne stopy

Str. 7

Jak żyć z wiecznym malkontentem?

Str. 10

Pamięć w nas żyje...

Str. 13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER WILEŃSKI

Piątek
Listopad 2017 3

Imieniny: *Bogumiła, Cezarego, Chwalisława, Germana, Huberta, Marcina, Sylwii, Szymona, Teofila, Walentego, Walentyny i Witalisa*

TRZY PYTANIA DO...

...Egidiji Laumenskaitė, koordynatorki wileńskiego duchowego centrum szkoleniowego i medytacji

1. W porze jesiennej niekorzystne samopoczucie wywołuje zła pogoda. Jesień to czas nostalgii i smutku, na co wpływ ma między innymi wcześniej zapadający zmrok czy niższa temperatura. Jak treściwie można spędzić jesienne wieczory?

Zapraszamy wszystkich chętnych do poznawania samego siebie. 9 listopada o godzinie 18.30 odbędzie się wykład-rozmowa, następnie będzie można wziąć udział w medytacji. Dokładny adres spotkania oraz więcej informacji można uzyskać pod numerem 8 681 32 010.

2. Co nam daje medytacja?

Przed wszystkim rozpoznanie „kim jestem” i swojej wewnętrznej wartości. Niektórzy ludzie doświadczają wewnętrznego niepokoju i depresji. Odczuwają po prostu wewnętrzną pustkę i nie wiedzą, jak sobie z nią poradzić. Tymczasem medytacja pozwala przezwyciężyć te uczucia i nie odbywa się to w sztuczny sposób. Dzięki medytacji można doświadczyć rzeczywistego szczęścia i spokoju, wolności od strachu i depresji. Medytując uwalniamy się od stresu, zmęczenia, relaksujemy się, zmniejszamy napięcia mięśni.

3. Czy zajęcia są płatne?

Nie, dlatego może z nich skorzystać każdy. 9 listopada będzie można zapoznać się z naszym programem, ale to nie znaczy, że trzeba będzie później uczęszczać na zajęcia. Jeżeli komuś nie spodoba się, może od razu zrezygnować, ale jeżeli ktoś zdecyduje się na uczęszczanie, to i później zajęcia będą bezpłatne.

Rozmawiała Honorata Adamowicz

Od następnego roku szybsze połączenie Kowno-Warszawa

Państwowa spółka „Lietuvos geležinkeliai” zapowiada, że od następnego roku będzie szybsze połączenie kolejowe Kowno-Warszawa.

„To jest strategiczny krok, aby bardziej efektywniej wykorzystać istniejące odcinki Rail Baltica. Współpraca z polskimi kolejami pozwoli podróżującym

oraz osobom z logistyki bardziej otworzyć się na rynki Europy Zachodniej” – napisał w oświadczeniu dyrektor generalny spółki Mantas Bartuška.

W oświadczeniu pisze się, że jeszcze w tym roku PKP poinformują, czy zostanie skorygowany rozkład jazdy pociągów z Warszawy do Białegostoku.

zw.lt

Podatek od ziemi: zapłata do 15 listopada

15 listopada mija termin płatności podatku od ziemi.

Państwowa Inspekcja Podatkowa poinformowała, że dla właścicieli ziemi prywatnej obliczyła wysokość podatku od ziemi za rok 2017 i w środę zamieściła deklaracje podatkowe od ziemi w elektronicznym systemie deklarowania deklaravimas.vmi.lt. Ponadto sumę, jaką nale-

ży zapłacić, można zobaczyć w systemie Mano VMI www.vmi.lt/manovmi. Właściciele gruntów, którzy nie są użytkownikami elektronicznych usług Państwowej Inspekcji Podatkowej, papierowe deklaracje otrzymają drogą pocztową do 1 listopada. Termin ich opłacenia mija 15 listopada.

L24.lt

ZAPROSZENIE NA MSZĘ ŚW.

W INTENCJI TWÓRCZEJ INTELIGENCJI WILEŃSKIEJ

5 listopada, w niedzielę, o godz. 12.00 w kościele pw. Ducha Świętego w Wilnie, odbędzie się Msza św. upamiętniająca zmarłych poetów, pisarzy, dziennikarzy oraz artystów malarzy wileńskich.

Msza św. będzie odprawiona w intencji św. pamięci poetów i pisarzy: Jadwigi Bėbnowskiej, Matyldy Stempkowskiej, Barbary Sidorowicz, Heleny Subotowicz, Władysława Abramowicza, Ludomira Sobańskiego, Michała Wołosewicza, Sławomira Worotyńskiego, Jadwigi Kudirko, Stanisława Jakutisa, Haliny Jotkiała, Jerzego Surwiły, Zbigniewa Markowicza, Jana Gabriela Mincewicza, a także artystów malarzy: Anny Krepsztul, Tadeusza Filimonowa, Aleksandra Żyndula, Czesława Znamierowskiego, Tadeusza Popławskiego, Władysława Ławrynowicza. Prosimy o udział we wspólnej modlitwie.

Republikańskie Stowarzyszenie Literatów Polskich na Litwie

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika, tel./fax 260
84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz (tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt). Zastępca red. nacz.: Aleksander Borowik (info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46) Sekretarz redakcji: Lucja Stankevičiūtė (tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt) Dziennikarze: Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Łapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter Współpracownicy: Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk Dział Promocji: Andrzej Podworski — prenumerata (tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz — reklama (tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt). Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski” Druk: VšĮ „Vilnijos žodis” Nakład: 3000 egz.

Materialów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbierane z opinii redakcji.

Redaktor dyżurny: Honorata Adamowicz

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

XXIII Sztafeta Niepodległości WHM

W dniach 10-11 listopada br. odbędzie się XXIII Sztafeta Niepodległości WHM.

Ogień miłości do Ojczyzny czas gorliwiej rozpalić, kiedy wróg nie śpi, a lenistwo i niezgody społeczne, życie młodzieży bez charakteru szerzy się, byśmy jednością ducha i serc wzmocnili najcenniejszy nasz Dom – Niepodległość Ojczyzny. Poczuj, że jesteś potrzebny dla Ojczyzny, która jednak kosztuje: wysiłku, poświęcenia bez snu, hartu woli, nieśmiertelnej czci i miłości, choćby jej stan był chorobliwy.

Z Honorem, na straży granic i stanic kultury Obojga Narodów, oczekujemy każdego na starcie i mecie XXIII Sztafety Niepodległości z Zułowa na Rossę, szlakiem Marszałka Józefa Piłsudskiego i legionistów, żołnierzy Armii Krajowej, oręża polskiego i litewskiego rycerstwa, insurekcji kościuszkowskiej, powstańców listopadowych i styczniowych, żołnierzy wyklętych.

Wielkie Święto Niepodległości

Uwaga, kierowcy! Zmiany na drogach

Od środy (1 listopada) zmieniły się niektóre zasady ruchu drogowego - przypomina policja i Krajowa Inspekcja Dróg Samochodowych. Powinni o tym pamiętać nie tylko kierowcy, lecz także piesi.

Od 1 listopada do 31 marca na autostradach samochody mogą się poruszać z prędkością nie większą niż 110 kilometrów na godzinę. W okresie letnim dozwolona prędkość na takich drogach wynosi 130 kilometrów na godzinę.

Na drogach ekspresowych od 1 listopada również obowiązuje prędkość 110 kilometrów na godzinę. Od kwietnia do listopada po takich drogach można poruszać się z maksymalną prędkością 120 kilome-

trów na godzinę. Samochody osobowe, a także ciężarowe o masie całkowitej do 3,5 t od 10 listopada nie będą mogły jeździć na letnich oponach. Zakaz jazdy na letnich oponach obowiązuje od 10 listopada do 1 kwietnia. Od 1 listopada oficjalnie można używać opon zimowych z kolcami. Kierowcy, którzy po 9 listopada spowodują wypadek na letnich oponach, nie otrzymają rekompensaty z tytułu ubezpieczenia.

Piesi powinni pamiętać o tym, że muszą być widoczni na drodze. W tym celu należy przypiąć odblask w widocznym miejscu, założyć kamizelkę odblaskową lub nieść inny przedmiot odbijający światło. □

WHM zaprasza na XXIII Sztafetę Niepodległości:

10 listopada: 17:30 – wyjazd spod Ostrej Bramy;

21:00 – kominek patriotyczny w Gimn. Żejména w Podbrodziu przy ul. Vilniaus 43;

11 listopada: 5:30 - XXIII Sztafeta Niepodległości rozpoczyna bieg Zułów-Rossa;

12:00 - uroczystość Święta Niepodległości przy grobie „Matki i Serca Syna“;

Zakończenie XXIII Sz. N. Apelem na Rossie. Pamiątki. □

komendant ks. Hm. Dariusz Stańczyk; sekretarz Hm. Julia Bartoszewicz; kwatermistrz Pwd. pr. Greta Korzeniewska

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

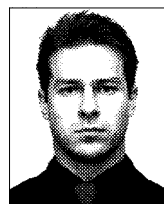

Prezydent Litwy Dalia Grybauskaitė z oficjalną wizytą w Zjednoczonych Emiratach Arabskich

Fot. ELTA

KOMENTARZ DNIA

Opamiętaj się, Francjo!

Pseudopostępowe szaleństwo we Francji nikogo może nie zaskakuje, ale poza krajem nad Sekwaną budzi wciąż niezrozumienie. Oto sąd nakazał usunąć z pomnika św. Jana Pawła II krzyż, powołując się na zapisy ustawy o rozdziale państwa i kościoła. Krzyż na pomniku przeszkadza tamtejszemu towarzystwu wolnomysłsieli, chociaż nie słyhać, by tak samo skarzyli się na symbole islamu czy skrzyżowania, które mają wiadomy kształt przecież.

Szaleństwo, wiadomo, przyćmiewa rozum i nie pozwala na racjonalne myślenie, czy też wyciąganie wniosków. Tych Francja ma sporo z przeszłości, choćby z czasów rewolucji czy wojen napoleońskich. Nie wyszła na nich dobrze. Nasze ukochane Wilno było świadkiem tego, jak maszerujące przez nie wojska francuskie z wprawą dorównującą tej bitewnej dewastowały świątynie i przekształcały je w stajnię, a na przykościelnych cmentarzach budowały latryny. Czyż nie jest wymowne, że żołnierze Napoleona, wycofujący się po przegranej kampanii i umierający na skutek ran i chorób, spoczęli właśnie na jednym z tak przez siebie potraktowanych cmentarzy? „Jak sobie pościelesz, tak wyśpisz” – głosi mądrość ludowa.

Francjo! Nie ściel sobie grobu, gdy Ci życzą wielu zdrowych lat w wygodnym łóżku. Opamiętaj się!

Rajmund Klonowski

CYTAT DNIA

„Miłość, która jest odpowiedzią człowieka na wielką miłość Boga, którą Bóg rozlewa w naszych sercach, jest wspólnym mianownikiem różnych dróg, którymi każdy z nas idzie do świętości” – powiedział metropolita warszawski kard. Kazimierz Nycz

LICZBA DNIA

30 mld euro wyda Komisja Europejska na bezpieczeństwo, gospodarkę cyfrową i migrację w latach 2018-2020

KRÓTKO

Wzrosną wynagrodzenia
żołnierzy

Wynagrodzenia litewskich żołnierzy do 2020 roku wzrosną o 30 proc. Na podwyżki przewidziano 88 mln – informuje rząd. Od października tego roku wynagrodzenia żołnierzy wzrosły o 5 proc. Obecnie wynagrodzenie netto szeregowego żołnierza wynosi – 555 euro, sierżanta – 714 euro, kapitana – 1 022 euro. Wzrost wynagrodzeń żołnierzy odbędzie się w dwóch etapach po 15 proc. – w latach 2017-2018 i w latach 2019-2020 drugi etap.

Świąteczny Kiermasz
Polskiej Książki

14-17 grudnia 2017 r., od godz. 09.00 do 19.00, w Domu Kultury Polskiej w Wilnie odbędzie się Świąteczny Kiermasz Polskiej Książki. Cudowne książki dla dzieci i młodzieży, wspaniałe tytuły dla dorosłych. Polskie kolędy na płytach CD, kalendarze na rok 2017.

Sezon zimowy
na lotniskach Litwy

Litewskie porty lotnicze ogłaszają początek sezonu zimowego. Droga lotniczą z Litwy można będzie dotrzeć do 65 lotnisk w 26 krajach. W wileńskim porcie lotniczym odtąd będą nowe kierunki – Gdańsk w Polsce, Kolonia i Nonynergia w Niemczech, Agadira w Maroku. Od grudnia zostaną wznowione loty do francuskiego Grenoble. Dwa nowe kierunki udostępni lotnisko w Kownie – to włoski Neapol i Alikante w Hiszpanii. W okresie zimowym z Kowna są też bezpośrednie loty do Izraela.

Jednocząca Polaków opieka nad Rossą

ze str. 1 »

Mimo deszczowej pogody ludzie także chętnie pomagali zapalać harcerzom światełka na cmentarzu, toteż wieczorem Rossa pięknie zajaśniała – powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Dariusz Żybert, członek Komitetu Społecznej Opieki nad Starą Rossą, wiceprzewodniczący Polskiego Stowarzyszenia Medycznego na Litwie (PSML).

W akcji „Światełko dla Rossy”, zapoczątkowanej przed 7 laty przez Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą, udział biorą nie tylko harcerze. Wydział Konsularny Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie przekazał 1 000 zniczy, zaś 2 tys. lampek dotarło do Wilna z Radomia. Do recepcji DKP aktywnie znicze przynosili też przedstawiciele szkół, organizacji społecznych, firm, osoby indywidualne. Tegoroczny rekord należy do Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie, którego wkład wynosi aż 4 604 znicze.

Od czterech lat z inicjatywy Polskiego Stowarzyszenia Medycznego na Litwie na cmentarzach Wileńszczyzny odbywają się też kwesty na rzecz Rossy. W tym roku, 1 listopada, wolontariusze kwestowali na cmentarzach w Solecznikach, Ejszyszkach, Butrymańcach, Niemenczyńce, Niemieżu, Pakienie, Kowalczukach, Rudominie, Szumsku, Suderwie, Bujwidzach, Czarnym Borze, Miednikach, Mejszagole, Trokach, Połukniu, Landwarowie. Uczniowie Gimnazjum im. św. Jana Bosko w Jałówce kwestowali na trzech cmentarzach w okolicach swojej miejscowości, natomiast na Rossie byli harcerze. Mieszkańcy wrzucali datki ogółem do 55 puszek.

Mimo deszczowej pogody nie brakowało chętnych do zapalania światełek

Fot. Joanna Bożerodska, zw.lt

– Jedynym problemem w tym roku była nieznaczna pogoda, z powodu której na cmentarzu przyszło mniej ludzi niż zwykle. Spodziewamy się więc, że tym razem udało się zebrać mniej pieniędzy niż poprzednio. Jak to będzie, dowiemy się 8 listopada, gdy zbierzemy się w DKP, aby podliczyć datki – powiedział Dariusz Żybert.

Jak zaznaczył, mimo złej pogody nie było jednak problemu z wolontariuszami.

– Byłem mile zaskoczony takim poświęceniem. Odwiedzając groby rodzinne na cmentarzu w Szumsku, widziałem aktywnie kwestujące harcerki, które stały w deszczu i zachęcały ludzi do ofiarowania. Już kilka godzin później te same dziewczyny przyjechały na Rossę, aby zapalać tam zni-

cze – powiedział rozmówca.

W ubiegłym roku podczas kwesty na cmentarzach Wileńszczyzny zebrano około 5 tys. euro. Jak zaznaczył Dariusz Żybert, w ciągu 27 lat działalności staraniem Komitetu zostało odnowionych około 100 pomników na Rossie. W tym roku po raz pierwszy od 27 lat przedstawiciele Komitetu nie kwestowali na warszawskich Powązkach.

– Byli tam jednak nasi przyjaciele i przedstawiciele Towarzystwa Miłośników Wilna. Z tego, co mi wiadomo, zebrali około 16 tysięcy złotych – poinformował Żybert.

Hojni dla najstarszej wileńskiej nekropolii są również mieszkańcy Poznania. W dniu Wszystkich Świętych na największych poznańskich cmentarzach, Miłostowo i Junikowo, już po raz 18. odbyła się kwesta na rzecz wileńskiej Rossy. Podczas niej, zorganizowanej przez Społeczny Komitet Poznaniacy Rossie i..., udało się w tym roku zbierać 28 800 złotych. Zebrane środki zostaną przeznaczone na odnowienie grobu Ignacego Krzyckiego. □

W akcji „Światełko dla Rossy”, zapoczątkowanej przed 7 laty przez Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą, udział biorą nie tylko harcerze

Brygita Łapszewicz

SPRINTEM

MLB: Houston Astros
mistrzami

Drużyna Houston Astros po raz pierwszy zdobyła mistrzostwo ligi baseballowej MLB. W decydującym siódmym meczu, pokonała na wyjeździe Los Angeles Dodgers 5:1. Astros w World Series grali wcześniej tylko w 2005 roku, ale ulegli Chicago White Sox 0–4. Dodgers, którzy do 1958 roku mieli siedzibę w Nowym Jorku, mogą się pochwalić sześcioma tytułami mistrzowskimi.

MŚ 2018: za miesiąc
losowanie grup

1 grudnia w Państwowym Pałacu Kremłowskim w Moskwie uczestnicy przyszłorocznych piłkarskich mistrzostw świata, w tym Polska, poznają grupowych rywali.

Losowaniu towarzyszyć będzie ceremonia prezentująca rosyjską kulturę. Spektakl transmitowany będzie przez telewizję całego świata. Jego reżyserem jest Feliks Michajłow, autor pokazów przy okazji losowania grup kwalifikacyjnych mundialu.

Fed Cup: zagrają
Stephens i Vandeweghe

Zajmująca 12. miejsce w światowym rankingu tenisistek CoCo Vandeweghe (na zdjęciu) oraz 13. w tym zestawieniu Sloane Stephens będą reprezentować USA w finale Fed Cup (Pucharu Konfederacji). Amerykanki zmierzą się w Mińsku z Białorusinkami w dniach 11–12 listopada.

Stronę przygotował
Witold Janczyz

Piłkarska LM: mocne awansy
Tottenhamu i Manchesteru City

Tottenham Hotspur pokonał u siebie Real Madryt 3:1 i zapewnił sobie awans z grupy H. W innym środowym spotkaniu 4. kolejki piłkarskiej Ligi Mistrzów Manchester City wygrał na wyjeździe z SSC Napoli 4:2 i także zapewnił sobie udział w 1/8 finału.

Do składu Tottenhamu powrócił król strzelców dwóch ostatnich sezonów angielskiej ekstraklasy Harry Kane. Naprzeciwko niego był Portugalczyk Cristiano Ronaldo. Obaj przed tą kolejką mieli po pięć goli i byli najsukuteczniejszymi graczami fazy grupowej. Dorobek powiększył Ronaldo, ale to Kane cieszył się ze zwycięstwa.

W 27. minucie Dele Alli trafił do bramki Realu, ale gol nie powinien być uznany, bo podający mu Kieran Trippier był na pozycji spalonej. Alli po raz drugi posłał piłkę do siatki w 56. minucie, ale piłka po jego strzale odbiła się od Sergio Ramosa i kompletnie zmyliła Kiko Casillę, który zastępował kontuzjowanego Kostarykanina Keylora Navasa.

Dziewięć minut później prowadzenie „Kogutów” podwyższył Duńczyk Christian Eriksen po podaniu Kane’a. W 80. minucie Ronaldo zdobył bramkę honorową, ale Real poniósł najwyższą porażkę w fazie grupowej od 2008 roku (0:2 z Juventusem Turyn).

Tottenham dzięki temu zwycięstwu z 10 punktami prowadzi w grupie H, a Real z siedmioma oczkami jest drugi.

W drugim spotkaniu w tej grupie Borussia Dortmund, bez kontuzjowanego Łukasza Piszczka, niespodziewanie zremisowała u siebie z Apoelem Nikozja 1:1. Oba zespoły mają po dwa punkty i tym samym znikome szanse na awans z grupy.

Pewny gry w 1/8 finału jest już Manchester City, który po-

Do składu Tottenhamu powrócił król strzelców dwóch ostatnich sezonów angielskiej ekstraklasy Harry Kane **Fot. archiwum**

konął na wyjeździe SSC Napoli 4:2. W zespole z Neapolu rolę rezerwowego pełnił Piotr Zieliński.

Gospodarze wygrywali od 21. minuty i bramki Lorenzo Insigne. Przed przerwą wyrównał argentyński obrońca Nicolas Otamendi, a po zmianie stron goście objęli prowadzenie po trafieniu innego defensora Johna Stonesa. W 62. minucie ponownie był remis, bo Brazylijczyk Jorginho wykorzystał rzut karny. Jednak siedem minut później „The Citizens” przeprowadzili kontratak, a do bramki gospodarzy piłkę skierował Sergio Aguero. To 178. gol Argentyńczyka dla Manchesteru City we wszystkich rozgrywkach, co czyni go najsukuteczniejszym zawodnikiem w historii klubu.

W 90. minucie rezultat ustalił Raheem Sterling.

W dobrej sytuacji w tej grupie jest Szachtar Donieck, który wygrał Feyenoordem Rotterdam 3:1 i z dziewięcioma punktami zajmuje drugie miejsce. SSC Napoli z trzema punktami jest trzecie, a Feyenoord pozostaje z zerowym dorobkiem punktowym.

Liverpool nie miał poważniejszych kłopotów z pokonaniem NK Maribor, choć nie wykorzystał rzutu karnego. Tym

samym „The Reds” nie wykorzystali drugiej „jedenastki” z rzędu, bo w meczu ligowym Mohamed Salah nie potrafił pokonać bramkarza Huddersfield Town (3:0). W środę szansę zmarnował James Milner.

Gospodarze wygrali jednak 3:0 po trafieniach w drugiej połowie Salaha, Emre Cana oraz Daniela Sturridge’a i z ośmioma punktami prowadzi w tabeli grupy E. W drugim spotkaniu w tej grupie Sevilla (7 pkt) pokonała Spartaka Moskwa (5 pkt) 2:1. W drugim spotkaniu w grupie G FC Porto pokonało RB Lipsk 3:1 i z sześcioma punktami plasuje się na drugim miejscu. Niemiecki zespół jest trzeci – 4 pkt.

We wtorek awans do 1/8 finału zapewniły sobie Bayern Monachium i Paris Saint-Germain. Mistrz Niemiec, bez kilku kluczowych graczy, w tym Roberta Lewandowskiego, pokonał na wyjeździe Celtic Glasgow 2:1. Natomiast PSG pokonało na własnym boisku Anderlecht Bruksela 5:0. W barwach gości od 60. minuty grał Łukasz Teodorczyk. Bliski fazy pucharowej jest Manchester United, który pokonał na Old Trafford Benficę Lizbona 2:0 i z dorobkiem 12 punktów prowadzi w grupie A. ◻

Niezapomniane chwile z wycieczki do Polski

Najpiękniejsze zakątki Polski mieli okazję zwiedzić uczniowie Gimnazjum im. Anny Krepsztul w Butrymańcach, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach oraz Gimnazjum im. Ludwika Narbutta w Koleśnikach. W dniach 6–16 października, na zaproszenie fundacji „Genealogia Polaków”, przeżyliśmy niezapomniane chwile w Macierzy.

Naszą podróż rozpoczęliśmy od miasteczka Rabka-Zdrój, gdzie serdecznie nas witano w Domu Parafialnym przy kościele pw. św. Marii Magdaleny. Zwiedziliśmy Muzeum im. Władysława Orkana, poznaliśmy historię starego kościoła, dorobek regionalnej sztuki ludowej.

Następnie w towarzystwie kierownika projektu J. Rajpolda udaliśmy się do Bukowiny Tatrzańskiej, gdzie mieliśmy się zatrzymać na nocleg w Domu Parafialnym oraz kontynuować zwiedzanie niezwykłych miejsc w województwie małopolskim.

W niedzielę podziwialiśmy piękno jesiennych Tatr, uczestniczyliśmy we Mszy św. w kaplicy Sanktuarium Maryjnym na Wiktorówkach, słysząc ze źródełka o cudownych właściwościach.

Zwiedziliśmy miejsca, gdzie modlił się i celebrował Msze św. papież Jan Paweł II, kosztowaliśmy wędzonego owczego sera, wędrowaliśmy szlakami u podnóża Gęsiej Szyi oraz odpoczęliśmy w basenach termalnych w Bukowinie Tatrzańskiej.

Poniedziałek był kolejnym dniem pełnym wrażeń: podczas spływu Dunajcem zachwycaliśmy się widokiem gór. Wioślarze opowiadali wesołe i wstrząsające historie o olbrzymie skaczącym przez kamienie, o wiernej dziewczynie czekającej na swego wybranka, o zjawach górskich.

We wtorek wyruszyliśmy do Wadowic i domu rodzinnego papieża Jana Pawła II, w którym mieliśmy się muzeum.

W centrum miasta, na placu Jana Pawła II, oprócz rodzinnego domu znajduje się kościół oraz szkoła, do której uczęszczał Karol Wojtyła – przyszły papież.

Po południu udaliśmy się na spotkanie z administracją re-

gionalną, podziękowaliśmy za wsparcie projektu, jak również za możliwość podziwiania pięknych miejsc.

Wieczorem mile witano nas w Raclawicach. Na nasze przybycie oczekiwało liczne grono członków chóru i orkiestry, burmistrz, proboszcz parafii oraz gospodarze domów, w których mieliśmy zamieszkać do końca projektu. Kobiety w strojach ludowych powitały nas chlebem i solą, orkiestra grała marsza. Po kolacji śpiewaliśmy najpopularniejsze piosenki polskie.

Kolejny dzień rozpoczęliśmy od wyjazdu do Krakowa, gdzie zwiedziliśmy Starówkę tego miasta. W wędrowce po mieście towarzyszyła nam pani przewodnik, która wzbogaciła

lacy, uczniowie klas początkowych oraz starszych. Po koncercie udaliśmy się do klas, w których odbyły się lekcje matematyki, języka angielskiego, plastyki oraz lekcje integrowane.

Wkrótce na ścianach korytarzy zawieszono plakaty, w sali sportowej słychać było dźwięki muzyki oraz poezji, a z placu sportowego donosiły się głosy sportowców.

Po zajęciach w szkole w towarzystwie pana, który pisze kronikę miasta Raclawice, pospieszyliśmy obejrzeć kościół, który ma więcej niż 500 lat. Drewniany kościół jest zbudowany na wzgórzu, a jego wnętrze jest szczególnie pięknie ozdobione. Zachwyciły nas nie tylko ołtarze, ale też ściany i

– mieście z bogatą tradycją i pełnym zabytków. Wyruszyliśmy na Wawel, by tam podziwiać piękno i bogactwo dawnych budowli, ujrzyliśmy z bliska dzwon Zygmunta.

Udaliśmy się na spotkanie z przedstawicielami Radia Kraków, przewodniczącym fundacji „Genealogia Polaków”. Kierownik naszego projektu J. Rajpolt oraz kilku uczestników wycieczki udzieliło wywiadu redaktorce audycji dla młodzieży.

Następnie udaliśmy się do kopalni soli „Wieliczka”. Podczas wycieczki podziwialiśmy niezwykle figury z soli, wspaniałe kaplice, oryginalne urządzenia i sprzęt, a także ślady prac górniczych.

W sobotę odwiedziliśmy Klasztor w Czernej, gdzie wiele lat spędził ksiądz Rafał Kalinowski, którego styl życia, pobożność, sposób rozwiązywania problemów może być dobrym przykładem dla współczesnego pokolenia. Zwiedziliśmy muzeum, zawierające eksponaty religijne i przedmioty użytku codziennego.

Po powrocie do Krakowa udaliśmy się do zoo. Było piękne i słoneczne popołudnie, dlatego mogliśmy oglądać wszystkie ptaki i zwierzęta.

Niedziela – to ostatni dzień pobytu. Po Mszy św. w starym kościele w Raclawicach nastąpił czas pożegnania.

Podziękowaliśmy organizatorom za pobyt w Polsce, za bogate w treści historyczne i pełne przeżyć wycieczki, za możliwość poznania ciekawych i malowniczych zakątków, za wsparcie projektu. Rodzinom dziękowaliśmy za gościnność oraz troskę. Wspólnie spędzone chwile na długo pozostaną w naszej pamięci!

W imieniu nauczycieli
Rasyté Matulevičienė

Uczniowie z wileńskich gimnazjów przeżyli niezapomniane chwile w Macierzy
Fot. archiwum

naszą wiedzę na temat zabytków i ciekawych historii o Krakowie. Po powrocie z Krakowa do Raclawic pełni wrażeń udaliśmy się do rodzin, u których mieszkaliśmy.

Z wielką niecierpliwością czekaliśmy na nowy dzień, ponieważ byliśmy zaproszeni na zajęcia do miejscowej szkoły.

O godz. 9 w sali sportowej witali nas: dyrektor szkoły, burmistrz, nauczyciele, przedszko-

sufit, pokryte rysunkami, które przedstawiają sceny pasyjne i maryjne oraz wizerunki świętych.

Następnym punktem naszego zwiedzania było nowoczesne Muzeum Podziemne w Krakowie. Poznaliśmy historię walki syna Krakusa ze smokiem, ciekawostki z życia kupców, tradycje rzemieślników.

W piątek czekał na nas ciąg dalszy wycieczki po Krakowie

6.00 Hymn Republiki Litewskiej.
6.05 Dzień dobry, Litwo.
9.05 S. "Stary".
10.05 S. "SOKO Stuttgart 2".
10.55 S. "Monk 3".
11.40 Styl.
12.40 Telegra TV.
13.05 Spytajcie lekarza.
14.00 Wiadomości.
14.15 Dzień dobry, Litwo.
16.00 Wiadomości.
16.30 S. "Siostry".
17.30 Wiadomości.
18.00 Telegra TV.
18.30 Spytajcie lekarza.
19.30 Kuchnia Beaty.
20.25 Loteria "Keno Loto".
20.30 Panorama.
21.00 Dajmy czadu!
22.35 Inspektorzy przyrody.
23.00 "Fantastyczny piątek" thriller fantast.
0.45 Pytanko.lt.
1.00 Wiadomości radia LRT.
1.05 Program rozmów.

6.30 Program.
6.35 S. anim.
7.55 S. "Walker, strażnik Teksasu".
9.50 24 godziny.
10.35 Jest jak jest.
12.35 KK2. Infoshow.
13.25 S. "Wojna róż".
14.25 S. "Dwa serca".
16.30 Dobry wieczór, Litwo.
17.35 24 godziny.
18.30 Wiadomości.
19.30 KK2 piątek.
21.00 "Punkt złamania" akcji/krym.
23.10 "Specjalista" akcji.
1.20 "Siedem diabelsko długich dni" komedia.

6.00 Hymn Republiki Litewskiej.
6.05 Międzynarodowy festiwal bardów

"Big Bard festiwal Szawle 2015".

7.05 S. anim.
7.55 Lecimy.
8.25 Spójrz na zawód inaczej.
8.55 S. dok.
9.15 Dzień dobry, Litwo.
12.00 DW wiadomości w jęz. ros.
12.10 Stop taśma.
12.40 Teatr.
13.30 Legendy.
14.15 Film dok.
15.15 S. anim.
16.05 S. dok.
16.30 Dzień dobry, Litwo.
18.00 Zupa naukowa.
18.30 Dzieci Tysiąclecia Litwy.
19.35 S. "WPC 56 series 2".
20.30 Sąd Kultury.
21.15 "Garsteczka życia" dramat.
22.45 Wieczór twórczości muzycznej Davida Langa.
23.45 DW wiadomości w jęz. ros.
0.00 Teraz na świecie.
0.30 Międzynarodowy festiwal bigbendu "Big Band festiwal Szawle 2015".
1.25 Twoja strefa.

6.25 Telesklep.
6.40 S. anim.
8.10 Teletubies.
8.40 S. anim.
10.10 "Spacer z dinozaurom" przygod.
11.55 S. "Tatusiowe córeczki".
13.00 S. anim.
14.30 S. "Poobiecana".
15.30 S. "Pokochać znów".
16.30 Pomoc TV.
18.30 Wiadomości.
19.30 "Pingwiny Madagaskaru" anim.
21.15 "Mściciele" akcji.
0.10 "Nieśmiertelni" dramat akcji.
2.10 "Czerwona zorza" akcji.

6.40 S. "Diagnoza - morderstwo".
7.35 S. "Mentowskie wojny IV".
8.30 S. "Powrót Muchtara-2".
9.30 S. "Pajęczyna VIII".
10.30 S. "Ulice rozbitych latarni-13".
11.35 S. "Diagnoza - morderstwo".
12.40 S. "Policja stacji kolejowej".
13.45 S. "Mentowskie wojny VI".
14.45 S. "Powrót Muchtara-2".
15.50 S. "Pajęczyna VIII".
16.55 S. "Ulice rozbitych latarni XIII".
18.00 Dzień info.
18.25 S. "Policja stacji kolejowej".
19.30 Amerykańskie zapasy.
21.35 "Snajper 3" thriller akcji.
23.25 "Krew w Manili" akcji.
1.10 S. "Bezwstydny".
2.10 S. "Jake, Grubas i pies".

6.30 Program.
6.34 Telesklep.
6.50 Dla myśliwych.
7.20 Program rozmów.
9.20 S. "Melodia losu".
10.25 S. "Gdy przeszłość nie odpuszcza".
11.30 S. "Albańczyk".
12.35 S. "Głuchariów".
13.40 Telesklep.
13.55 S. "Kapitan Gordiejew".
14.55 S. "Albańczyk".
16.00 Reporter.
16.50 S. "Raj".
18.00 Reporter.
18.50 Rubryka "Renowacja. Dowiedz się więcej".
18.55 S. "Samotny wilk".
20.00 Reporter.
20.30 Muzyczne show.
22.30 Reporter.
23.00 S. "Głuchariów".
1.05 S. "Delta".

6.45 Telesklep.
7.00 S. "Cobra 11".
8.00 S. "Rycerz bez głowy".
9.00 Dokumentalistyka badawcza.
9.30 S. "CSI: Miami".
10.30 S. "Ostatni z mężczyzn".
11.30 S. "Sposób na morderstwo".
12.30 S. "Quantico".
13.30 S. "Sasza i Tania".
14.30 Telesklep.
15.00 S. "Rycerz bez głowy".
16.00 S. "Sposób na morderstwo".
17.00 S. "Quantico".
18.00 S. "CSI: Miami".
19.00 S. "Cobra 11".
20.00 S. "Sasza i Tania".
20.30 "Gliny".
21.30 Wiadomości..
22.30 Zawody Euroligi "CSKA" Moskwa - kowieński "Žalgiris".
0.20 "Dom noclegowy 2" grozy.

6.20 Telesklep.
6.50 "Doktor Oz".
7.50 Realna dokumentalistyka.
8.50 Kulinarne show.
9.20 S. "Czarne diamenty miłości".
10.25 S. "Policja i Co".
11.30 S. "Ekspert Jordan".
12.30 S. "CSI: NY".
13.30 S. "Diagnoza - morderstwo".
14.35 S. anim.
16.30 S. "Bądź ze mną".
18.00 S. "Nie pytaj imienia u miłości".
19.00 S. "CSI: NY".
20.00 S. "Prawo i porządek".
21.00 S. "Modus I".
22.50 "Łowca lisów" dramat biograf.
1.20 S. "Diagnoza - morderstwo".
2.05 S. "Policja i Co".

5.50 Telezakupy.
6.25 Jaka to melodia?
7.00 Dzień dobry Polsko!
9.00 Wiadomości.
9.15 Kwadrans polityczny.
9.40 S. "Komisariat".
10.10 Zakochaj się w Polsce.
10.40 Rodzinny ekspres.
11.10 S. "Północ-Południe, Księga II".
12.10 S. "Dr Quinn".
13.00 Wiadomości.
13.10 Agrobiznes.
13.35 Agropogoda.
13.35 Nowoczesność w rolnictwie.
13.55 Natura w Jedyńce.
15.00 S. "Elif".
15.55 Program rozryw.
16.10 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie...
16.45 Wiadomości
17.05 S. "W sercu miasta".
18.00 Teleexpress.
18.25 Jaka to melodia?
19.00 S. "Klan".
19.30 Teleturniej.
19.55 S. dok.
20.30 Wiadomości.
21.25 Teleturniej.
22.20 Film fab.
00.15 "Ocean strachu" thriller.

9.00 Dziennik filozofa.
9.10 Kronos.
10.00 Informacje kulturalne.
10.30 Film fab.
12.00 S. "Z biegiem lat, z biegiem dni".
15.05 Credo - Krzysztof Penderecki; koncert.
17.20 Film fab.
19.15 Studio Kultura.
19.35 Film dok.
20.40 Videofan.
21.00 Informacje kulturalne.
21.20 Studio Kultura.
21.25 Film fab.
23.30 Tygodnik

00.20 Kulturalny. Post Indie Clasiscal / Sacrum Profanum 2017; koncert. 	10.45 "Duc in altum". 11.00 Informacje dnia. 11.15 "Święty nie rodzi się po śmierci" film dok. 12.20 Słowo Życia. 12.25 "Głos Polski". 12.35 "Poradnik szczęśliwego małżeństwa". 12.50 "Lusaka City of Hope" film dok. 13.00 Modlitwa "Anioł Pański". 13.03 Informacje dnia. 13.20 "Trinity Goodheart" film fab. 15.00 "Ojciec Francis Aupiais, misjonarz-etnolog film dok. 15.15 "Jesteś" koncert o bł. ks. Jerzym Popiełuszce. 15.55 Słowo Życia". 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego. 16.20 "Mocni w wierze". 16.50 "Ma się rozumieć". 17.00 Informacje dnia. 17.10 "7. sakrament". 17.35 "Świat na wyciągnięcie ręki". 18.00 "Fundusze Europejskie - dlaczego warto?". 18.30 "Okiem kamery". 19.00 Modlitwa "Anioł Pański". 19.05 Informacje dnia. 19.15 "Westerplatte Młodych". 19.55 "Niedziela". 20.00 "Warto zauważyć..." 20.30 S. anim "Jesteśmy katolikami". 21.00 Informacje dnia (wydanie główne). 21.20 Modlitwa różańcowa. 21.50 "Myśląc Ojczyzna". 22.00 Apel Jasnogórski. 22.20 Informacje dnia. 22.40 "Polski punkt widzenia". 23.00 S. "Józef z Egiptu". 23.40 "Lato marzeń" film fab. 	6.00 "EURONEWS". 6.40 Wiadomości. 6.45 Klub dziecięcy. 7.00 Dzień dobry. 9.00 Wiadomości. 9.20 Dzień dobry. 11.05 Żyj zdrowiej! 12.00 Wiadomości. 12.20 S. "Niepokorna" 14.35 Wiadomości. 14.50 Modny wyrok. 15.50 Pobierzmy się. 16.50 Męskie. Żeńskie. 17.50 "Wesele w Malinówce" komedia. 18.55 Pole cudów. 20.00 Czas. 20.40 Litewski "Czas". 21.00 "Park Izmajłowa". 23.05 Co? Gdzie? Kiedy? 0.10 Wieczorowy Urgant. 1.00 Film fab. 2.25 "EURONEWS". 	18.00, Dzisiaj. 8.00 S. "Powrót Muchtara-2". 9.25 S. "Agencja skrytych kamer". 10.00 S. "Bombiła. Ciąg dalszy". 12.25 Niezwykły przypadek. 13.00 "Miejsce spotkania". 15.30 Niezwykły przypadek. 16.00 S. "Inspektor Cooper". 18.50 Czekaj na mnie. 19.50 "Z miłością znikąd, albo wesoły pogrzeb" film fab. 22.30 "Mafia. Gra przeżycia" walki. 0.20 "My i nauka. Nauka i my". 1.20 "Miejsce spotkania". 	transformacja" film fab. 8.35 "Tańce do śmierci" film fab. 10.15 "Kaszczey Nieśmiertelny" film fab. 11.20 "Iwan" film fab. 12.55 "30 spotkań" film fab. 14.25 "Pułko" film fab. 16.05 "Żli" film fab. 17.15 "Czterech taksówkarzy i pies" film fab. 19.00 "Czterech taksówkarzy i pies 2" film fab. 21.10 "Kuchnia. Ostatnia walka" film fab. 23.00 "Doświadczenie" film fab.
7.05 S. "O mnie się nie martw". 7.55 Wilnoteka. 8.10 Turystyczna jazda. 8.25 Domisie. 8.50 Przepis dnia. 9.00 Pytanie na śniadanie. Panorama. 12.00 Krótka historia. 12.10 Polonia 24. 12.30 Rozmowa Polonii. 12.45 Halo Polonia. 13.35 Wiadomości. 13.50 S. "Na sygnale". 14.25 S. "M jak miłość". 15.20 S. "Ratownicy". 16.15 Warto rozmawiać. 17.20 Wiadomości. 17.45 Baw się słowami. 17.55 Domisie. 18.20 Krótka historia. 18.30 Teleexpress. 18.55 Program kulinarny. 19.25 Zaolzie. 19.55 S. "Na sygnale". 20.25 Wolny Ekran. 20.45 Dobranocka. 21.00 Wiadomości. 21.45 S. "Na dobre i na złe". 22.45 Polonia 24. 23.05 Rozmowa Polonii. 23.20 Halo Polonia. 00.15 Program rozryw. 	6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Nasze wiadomości. 6.05, 7.05 Nasz poranek. 8.05 Życ jest wspaniale! 9.10 Niepomyślne notatki. 9.30 Geniusze i złoczyńcy. 10.05, 12.05, 15.15, 17.15, 20.00 Wiadomości. 10.10 Modny wyrok. 11.05 Męskie. Żeńskie. 12.10 Pobierzmy się. 13.20 Czas pokaże. 15.30 "Dzieci Don Kichota" film fab. 17.20 Kontrolny zakup. 17.55 Dodatek - powodzenie. 18.00 Pole cudów. 19.00 Czas. 20.05 Głos. Nowy sezon. 22.00 Co? Gdzie? Kiedy? 23.20 Wieczorowy Urgant. 0.15 Nocne wiadomości. 	5.30 S. "Waśka". 7.00 "Z życia Fiodora Kuzkina" film fab. 9.00 "Klucz bez prawa przekazania" film fab. 11.00 "Sprawa osobista sędziny Iwanowej" film fab. 13.00 "Trzech przyjaciół" film fab. 14.30 "Kocham. Czekam. Lena" film fab. 16.00 "Zaginiony wśród żywych" film fab. 17.30 S. "Waśka". 19.00 "Z życia Fiodora Kuzkina" film fab. 21.00 "Jarosławna, królowa Francji" film fab. 23.00 "Poszukiwacze" film fab. 1.00 "Trzech przyjaciół" film fab. 	6.10 Jak to zrobiono? 7.00 Mężczyźni z Jukony. 7.50 Jak to działa? 8.15 Jak to zrobiono? 8.40 Polowanie na składziki 9.10 Wojny o przechowalnie 9.40 Za klasycznymi samochodami. 10.05 Megapociągi. 10.55 Przeżyć razem. 11.50 Garaż niepowodzeń. 12.40 Sprzedawcy samochodów. 13.35 Mężczyźni z Jukony 14.30 Ostatni na Alasce. 17.15 Jak to zrobiono? 17.40 Polowanie na składziki w Brytanii. 18.10 Wojny o przechowalnie. 18.40 Za klasycznymi samochodami. 19.05 Sprzedawcy samochodów. 20.00 Jak to zrobiono? 20.30 Jak to działa? 21.00 Gorączka złota. 22.00 Uliczna sprawiedliwość. 23.00 Śladami szpiegów. 0.00 Nie próbujcie powtórzyć.	